

Dnr 464576
2021-09-20

Finansrapport tertial 2, 2021

Uppföljning av finanspolicyns riktlinjer och beslut tagna på delegation

Den av Kommunfullmäktige antagna finanspolicyn innehåller riktlinjer för kommunkoncernens tillgångs- och skuldhantering. I finanspolicyn regleras att rapportering ska ske till kommunstyrelsen i samband med delårs- och årsbokslut. Finansrapport tertial 2, 2021 är en återrapportering till kommunstyrelsen av tillgångs- och skuldförvaltningen per 31:e augusti 2021.

Ekonomidirektören m. fl. har bemyndigande att på kommunstyrelsens vägnar besluta om upptagande av lån enligt KS beslut 2020-11-23, Dnr 20KS417. Finansrapporten är en återrapportering av beslut tagna på delegation under tertial 2, 2021.

Finansieringsrisk, jämförelse mot finanspolicy

Finansieringsrisk är risken att inte ha tillgång till det kapital som verksamheten kräver eller att finansieringen endast kan erhållas till ökade kostnader.

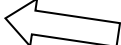
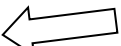
Tabell: Genomsnittlig kapitalbindningstid kommunkoncernen

Nyckeltal	Prognos framåt	2021-08-31	2020-12-31	2019-12-31
Ej under 2 år och samtliga lån ska kunna återbetalas inom 15 år	←	2,88 år	2,70 år	2,69 år
Högst 45% av lånestocken får förfalla inom 12 månader	←	32 %	25 %	33 %

Ränterisk, jämförelse mot finanspolicy

Ränterisk är risken att räntorna på marknaden rör sig upp eller ned över tid, vilket medför att räntekostnaderna för verksamheten förändras.

Tabell: Genomsnittlig räntebindningstid kommunkoncernen

Nyckeltal	Prognos framåt	2021-08-31	2020-12-31	2019-12-31
Skall vara 3 år med en tillåten avvikelse på max +/- 12 månader (2 - 4 år)		2,70 år	2,50 år	2,80 år
Minst 10% och högst 45% räntestjusteras varje 12 månaders period		39 %	38 %	33 %

Gävle kommunkoncern ligger rätt enligt finanspolicyn på alla nyckeltal, se ovan. Kapitalbindning och räntebindning har ökat under tertial 2. Efter positiva besked avseende ansökan om Gröna Lån beslutade finansrådet, enligt plan, att ersätta förfallna lån med ett stort (340mkr) grönt lån som har lång löptid och fast ränta.

Nyckeltal

Tabell: Gävle kommunkoncern, 2021-08-31 (2020-12-31)

	Koncernen
Total låneskuld, mnkr*	6 964 (7 049)
Snitt kapitalbindning, år	2,88 (2,70)
Snitträntebindning, år	2,74 (2,50)
Snittränta	0,53 % (0,92 %)
Kapitalförfall inom 12 månader, %	32 (25)
Ränteförfall inom 12 månader, %	39 (38)

* Låneskulden består av externt upptagna lån i kommunens internbank, samt externt upptagna lån i Gävle Stadshus AB genom internbankens försorg.

Känslighetsanalys

Kommunkoncernens bolag påverkas av ränterörelser. Kostnadsökningen på årsbasis vid 1 procentenhets ränteökning, på lån med rörlig ränta och fast ränta som förfaller inom ett år, är 11 mnkr för hela bolagskoncernen.

(Detta på finansmarknaden allmänt accepterade mått infördes under en tid då marknadsräntorna i Sverige låg klart högre än de gör idag. Att förskjuta räntekurvan 1 % (100 s.k. baspunkter) är inte sannolikt under överskådlig tid då räntenivån på skuldportföljen uppgår till 0,53 % (53 s.k. baspunkter) och Riksbanken har inga aviserade höjningar inom prognostiden.)

Marknadsläge/information

Globalt: Världsekonomin fortsätter att återhämta sig, med lättade pandemi-restriktioner, snabb BNP-tillväxt och en starkare arbetsmarknad. I många utvecklade ekonomier har vaccinationerna mot Covid-19 gått snabbare än väntat. Flaskhalsar i den globala värdekedjan fortsätter att hämma tillverkningsindustrins tillväxt. Samtidigt lämnar industrin över den globala tillväxtens stäpp till tjänstebranscherna, när hushållens konsumtion driver på återhämtningen. Återöppnandet av samhället flyttar konsumtionens tyngdpunkt från varor till tjänster, eftersom konsumtionsmönstren väntas normaliseras. En översikt över stora globala ekonomier och regioner visar några skillnader. I USA och euroområdet stiger tillväxten fortfarande medan tillväxten i den kinesiska ekonomin saktar in från förra årets snabba återhämtning. Inflationen har överraskat på uppsidan i flera större ekonomier, i synnerhet USA, men bedöms vara tillfällig. Allteftersom ekonomierna tar fler klara steg ut ur krisen kommer den ekonomiska politiken bli mindre expansiv.

Det finns en risk att vaccinbristen i stora delar av världen förlänger pandemin och experter utesluter inte att det dyker upp nya varianter av coronaviruset. En annan risk är en helomvändning i de gynnsamma finansiella förhållandena, vilket skulle sänka tillväxtutsikterna.

Sverige: Ekonomin fortsatte att återhämta sig under det andra kvartalet. Det förklaras delvis av att minskade restriktioner lyfte konsumtionen av bland annat restaurang- och hotelltjänster samtidigt som industriproduktionen fortsatte att öka. Svensk BNP är nu högre än innan pandemin och återhämtningen beräknas ta ny fart under det andra halvåret. I takt med att allt fler blir vaccinerade och restriktionerna gradvis fasas ut är potentialen stor för en snabb återhämtning i hårt utsatta tjänstebranscher. Hushållens sparande är rekordhög och disponibla inkomster väntas öka i god takt 2021–2023 när arbetsmarknadsläget förbättras. I kombination med ett uppdämt konsumtionsbehov av vissa tjänster och varor, så som nöjen, resor och kläder, talar det för en stark konsumtionsökning det kommande året när hushållen gradvis återgår till mer normala konsumtionsmönster. Finanspolitiken skiftar nu från "livsuppehållande" åtgärder till återstartspolitik. En expansiv valårsbudget för nästa år, med bland annat mer pengar till välfärden, hushållen och offentliga investeringar är att vänta.

Bostadsbyggandet ligger kvar på en historiskt sett hög nivå de kommande åren och stabila, svagt stigande, bostadspriser förväntas i takt med att obalansen mellan efterfrågan och tillgängligt utbud mildras. Andelen företag som upplever en brist på arbetskraft har ökat relativt snabbt inom både tillverkningsindustrin och tjänstesektorn. KPIF-inflationen steg kraftigt under våren och bedöms i genomsnitt vara två procent i år. Det är dock det svårt att se ett varaktigt högre inflationstryck utan att lönetrycket ökar markant, vilket det inte finns några tecken på.

(källa: SHB)

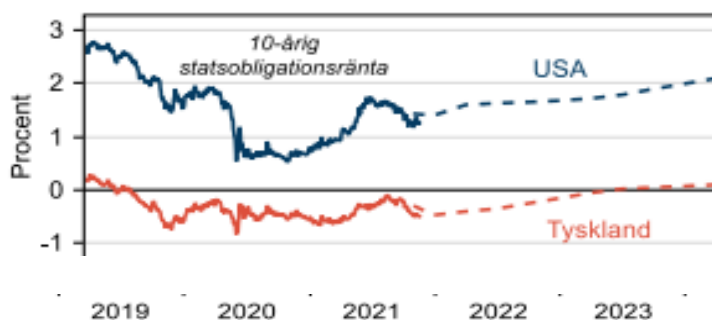
Riksbankens styrränta bedöms hållas kvar på noll procent under nästan hela prognosperioden, se nedan.

Bild 1: Riksbankens reporänteprognos

Den skarpa nedgången i obligationsräntor (långa räntor) under sommaren har överraskat finansmarknaden. Rörelsen verkar främst drivits av den amerikanska marknaden, även om den är nästan lika stor på flertalet andra finansmarknader. Det skarpa, inte helt begripliga räntefallet, gör de kortsiktiga ränteprognoserna osäkra. Fortsatt stigande obligationsräntor, från låga nivåer, utan dramatik, är mest troligt att vänta under prognosperioden.

Ränteuppgången återupptas under hösten

Källor: Handelsbanken, Bloomberg och Macrobond

Gävle kommunkoncerns upplåning under 2021, jmf. med KF:s kreditram

Kommunfullmäktige har fastställt en kreditram 2021 för extern upplåning i koncernen, kommunen och per bolag. Bolagen har totalt 3 293 mnkr kvar att nyttja av kreditramen för 2021. Gävle kommun har ett positivt saldo på 1 505 (1 518) mnkr, se sammanställning i tabellen nedan.

Nedanstående tabell skiljer sig något från tidigare finansrapporter eftersom utbyggd internbank, där bolagens enskilda skuldportföljer ersatts med interna lånekrediter på respektive bolags konto i Nordea, är i stort sett i mål. Alla bolag utom Gävle vatten och GSAB finansieras nu via sina respektive interna krediter, som fastställts av Kommunfullmäktige, i Nordeas så kallade koncernvalutakontosystem/KvK. (GSAB kommer inte ingå i utbyggd internbank.)

Tabell: Gävle kommunkoncern låneöversikt samt nyttjande av kreditram, 2021-08-31

Enhet/Bolag (mnkr)	Låneskuld (kredit)	Externa lån	Egna lån	Kreditram-2021*	Kvar att nyttja**	Interna lån
Gävle Stadshus AB	-57	0	-769	950	124	0
AB Gavlegårdarna	-2 750	0	-100	3 700	850	0
Gävle Energi AB koncern	-406	0		1 170	764	355
Gävle Hamn AB	-1 129	0		1 500	371	0
Gävlefastigheter koncern	-1 642	0		1 795	153	897
Gävle Parkeringservice AB	-43	0		170	127	0
Gästrike Vatten AB koncern	53	-560		1 050	543	0
Gästrike Räddningstj. Förb.	65	0		0	65	0
Gästrike Återvinnare koncern	-43	0		140	97	0
Gästrike Ekogas AB	-126	0		150	24	0
Ej fördelat				175	175	
Summa krediter-bolag	-6 078	-560	-869	10 800	3 293	1 252
Gävle kommun	7 583			300		
Extern låneportfölj + Banksaldo						
Summa Bankkonto (Toppkonto)	1 505					
*Intern checkkredit, Nordea						
extern kredit, Nordea						

Redovisning av skuldportfölj

Utbyggd internbank är på plats och Gävle kommun finansierar numera bolagen via interna lånekrediter på sina respektive konton i Nordea, istället för vidareutlåning lån för lån. Detta medför att Gävle kommun via internbanken finansieras externt med en stor skuldportfölj som ger ett positivt banksaldo. Detta banksaldo behövs för att balansera upp det totala negativa saldot i Nordea som bolagen tillsammans skapar via sina respektive skulder, cirka 6 mdr. Målsättningen är att det så kallade koncerntopp-kontot i Nordea ska ligga kring noll på sikt, d.v.s. balans mellan Gävle kommuns upplåning och bolagens totala interna skulder/krediter. Denna lånehantering, där bolagen lånar via sina internkrediter av Gävle kommun, innebär att inget bolag lånar av Nordea. Nordeas koncernvalutakonto är endast ett administrativt verktyg för Gävle kommunkoncerns skuldhantering.

Den externa skuldportföljen, vars villkor speglas i bolagens interna lånekostnad i Nordeas KvK, ansvarar finansrådet över. Finansrådet har under tertial 2

beslutat ersätta (rulla) ett antal mindre lån och ett certifikat och refinansierat dessa med ett stort grönt lån på 340 mnkr, se nedan. En stor extern portfölj istället för flertalet mindre portföljer kommer medföra att denna typ av hantering fortsätter, det vill säga att flertalet mindre lån slås ihop till större lån vid förfall, förhoppningsvis även till gröna lån. Detta innebär att kommunkoncernens lånehantering effektiviseras succesivt samt att finansieringskostnaden sjunker.

Gävle kommunkoncern har under året minskat sin externa upplåning med totalt 85 mnkr, se nedan.

Gävle kommunkoncerns externa upplåning per 2021-08-31, mnkr

Låneskuld (mnkr)	IB, 2021-01-01	Upplåning	Amortering	UB, 2020-08-31	Andel %, Saldo
Kommuninvest	6549	540	425	6664	94,3%
Swedbank	100			100	1,4%
Cert total	400		200	200	2,8%
AB Gavlegårdarna, externt lån-SEB	100			100	1,4%
Summa	7149	540	625	7064	100,0%
GSAB externa lån (Kommuninvest)	769			769	
Exkl. GSAB	6380	540	625	6295	

Redovisning av finansiering under tertial 2, 2021, mnkr

Refinansiering	Kredittid	Kreditinstitut	Ränta	Fast/Rörlig	Belopp
Grönt lån	7 år	Kommuninvest	0,70%	Fast	340
Summa					340

Interna lån, s.k. reverslån, mnkr (internbanken har ej externt lån)

Reverslån (mnkr)	IB, 2021-01-01	Upplåning	Amortering	UB, 2021-08-31
Gavlefastigheter AB	928		31	897
Gävle Energi AB	382		28	355
Bomhus Folketshus	6			6
Brynäs Fastighets AB	103		2	101
Summa	1 419		60	1 359

Hållbar finansiering

I maj vann Kommuninvest Miljömålspriset 2021, som delas ut av Naturvårdsverket, för sitt bidrag till att nå miljömålet begränsad klimatpåverkan. Detta var ett stort erkännande för framgångarna i uppbyggnaden av programmet för grön finansiering. Kommuninvest är Sveriges största emittent av gröna obligationer. Kommuninvest har totalt cirka 52 miljarder utestående i gröna obligationer. Den gröna finansieringen fortsätter att expandera och andelen

Gröna lån i förhållande till den totala utlåningen från Kommuninvest ökade till 12,4 procent under första halvåret 2021.

Gävle kommuns internbank fortsätter arbetet att tillsammans med bolagens ekonomiansvariga och dess hållbarhetsstrateger lämna in låneansökningar avseende hållbar finansiering. Hittills under 2021 har 740 mnkr godkänts som gröna projekt och mer av dessa godkända ansökningar kommer omvandlas till lån under tertial 3.

Totalt har Gävle kommun 670 mnkr i Gröna lån, per 2021-08-31:

- 200 mnkr, AB Gavlegårdarna, Flerbostadshus Sörby backe
- 130 mnkr, Gästrike Ekogas, Biogasanläggning i Forsbacka
- 340 mnkr, Gävle Energi AB, Felixprojektet, Fjärrvärmeledning Gävle-Sandviken

Gävle kommuns placeringar

Med sista betalning 2020-12-29 är Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB likviderat och medlen utskiftade till ägarna. Totalt återfördes 760 344 408 kr till Gävle kommun. Enligt beslut i kommunfullmäktige 2020-11-30 (dnr 20KS475) skall Gävle kommun arbeta för att minimera skuldsättning samt att kommunstyrelsen gavs i uppdrag att redovisa möjligheterna för och de ekonomiska konsekvenserna av förtidslösen av del av ansvarsförbindelsen gällande pensioner. Upphandlingen är klar och ram avtal är tecknat med KPA avseende möjlighet till att försäkra bort del av Gävle kommuns ansvarsförbindelse gällande pensionsåtagande. Förfrågan är ställd på ett åtagande kalkylerat till motsvarande 760 mnkr.

Efter beslut om hantering av eventuell lösen av pensionsåtagande samt framtagen plan för samlad koncernupplåning kan det finnas behov av beslut kring placering av tillgångar, beroende på dess storlek.

Martin Svaleryd
Ekonomidirektör

Jens Fornander
Finanscontroller